

Peresi Klára

GYERMEKKORI EMLÉKEIM: „Szép gyermekkor jöjj vissza egy szóra...”

Hosszú életem során sok érdekes dolog történt velem. De a gyermekkorom volt talán a legszebb.

A szüleim házasságának 10. évében születtem; harmadik lányként. A két nővérem csecsemőkorban meghalt, így egykeként nőttem fel a II. világháború alatt. A szüleim nagyon várták már az érkezésemet.

Nagyon szép szüleim voltak; Édesanyám szőke, kék szemű, karcsú szépség, aki engem mélyen és igazán szeretett, és az életemben Ő volt a biztos pont. Barátnőként társalgott velem és önállóságra tanított, attól félve, hogy ha ő meghalna – háborús időket éltünk -, akkor is álljam meg a helyemet. Édesapám fekete, göndör hajú, szép arcú,

sportos alkatú hun-palóc típusú. Szerette a társaságot, és ha késve érkezett haza, cigányzenész bandával, vagy csak a prímással, dzsentrí módra éjjeli zenét adott Édesanyámnak. Szép hangon, nagy átérzéssel tudott énekelni. Én, óvodás koromban nagyon elegáns udvarlási módnak éreztem ezt, és arra gondoltam, hogy ha majd nagy leszek nekem is adnak éjjeli zenét, de ebből semmi sem lett, mert akkorra már kiment a divatból az éjjeli zene.

Édesanyámtól tudom, hogy 10 hónapos koromtól tudtam járni és beszélni, mindig nyüzsögtem és minden érdekelt. *Mátranovák Bányatelepen* laktunk, a szolgálati kétszobás lakásunk a hegytetőn volt, az ablakokból és a kertből is *végig láttuk a Mátra hegyvonulatát*. Gyönyörű természeti szépségek vettek körül.

Óvodás koromban nem volt óvoda, mert az óvónénit egy másik bányatelepre helyezték át. Később ugyan visszahelyezték, de akkorra már iskolába mentem. Úgyhogy nem voltam óvodás, de mindig találtam magamnak elfoglaltságot. A szomszédunkban fiúk laktak, velük játszottam. Tőlük tanultam meg célba dobni, sárral suhintani, vaskarikázni – nem éppen lányoknak való játékok - de tőlük tanultam meg fára mászni is, amit nagyon szerettem.

A kertünkben volt egy hatalmas diófa, mindig arra másztunk fel. Mivel én voltam a legkönnyebb súlyú; én tudtam a legmagasabbra felmászni, egészen a fa koronájának a tetejéig. Egy alkalommal, jó magasra felérve, óvatosan megfordultam, hogy megnézzem, a fiúk hol tartanak. Csak középmagasságig jutottak. Örömben kiáltozni kezdtem, hogy: *„Győztem! Enyém a vár, tiétek a lekvár!”* Ezt mégegyszer, torkom szakadtából közhírré tettem; majd harmadszor is akartam, de arra már nem került sor, mert a Mátra felől hirtelen erős szélvihar kerekedett és engem egyetlen lökessel lefújta a fáról. Ahogy zuhantam lefelé, arra gondoltam, hogy most biztosan meghalok, de azt mondtam magamnak *„azért sem”* és az alsó vastag faágban megkapaszkodva, feltornásztam magam az ág tövébe. Ott kipihentem az ijedséget és a fáradságot. Onnan már könnyedén le tudtam lépni, a földig hajló rugalmas faágról. Famászási győzelmem tehát, szerencsésen ért véget és teljes volt.

A másik óvodás kori emlékem, hogy a konyhában Anyuci főz, közben szól a rádió. Innen tudtuk meg a híreket, színházi előadásokat. Az opera, operett és magyar nótákat, a legújabb divatos énekeket mind a ketten énekeltünk. Egyszer csak kinézek az ablakon

és felkiáltok „*füstöl a Mátra!*” Anyuci az ablakhoz sietett és azt mondta, hogy valóban füstöl. Abban a pillanatban megkérdezem „*de miért füstöl?*” Az én bölcs Édesanyám rögtön válaszolt: „*tudod, a Mátrában lakik a Mikulás.*”

Ezt nem tudtam. Azt hittem, hogy valahol északon, távol lakik.

Anyuci elmesélte, hogy hogyan néz ki a Mikulás, hogyan van felöltözve. Ámulva hallgattam: „*Egy nagyon széparcú öregember, bordó kabátja és nadrágja van, képzeld még a csizmája is bordó, hófehér a haja, vastag fehér a szemöldöke, a harcsa bajusza is hófehér, és gyönyörű hosszú fehér szakála van. Hogy messzire is jól láthasson, okuláré van a szemén, a szájában pedig egy tajtékpipa, amelyet ha jól megszív, utána elkezd füstölni és mi ezt láttuk most. Egyébként a Mikulás a Mátra tetején, egy sziklán ülve nézi a táját és a gyerekeket, hogy hogyan viselkednek, jók vagy rosszak-e?* – tette még hozzá. Teljesen elcsodálkoztam. Elvonultam a szobámba és sokszor végig gondoltam az imént hallottakat, még álmomban is láttam a Mikulást. Izgatott az is, hogy engem vajon milyennek lát? Meg is kérdeztem később Édesanyámtól, hogy ugye én jó vagyok? Erre azt válaszolta, hogy nem mindig; így naponta többször is megkérdeztem, hogy most milyennek láthat; jónak vagy rossznak? A Mikulásra mindig szeretettel gondoltam.

Közben iskolás lettem. Második osztályos korunkban osztálykirándulásra mentünk a Mátrába. A vasúti végállomás Mátranovák bányatelepen volt, ahonnan az ott kitermelt szenet vasúti vagonokban szállították Pestre, de összeköttetés volt Salgótarján és Kálkápolda felé is. Két megállót utaztunk *Mátramindszentre*, onnan a turistajelzés mentén felgyalogoltunk *Galyatetőre*.

Útközben elmeséltem a mellettem gyalogló két osztálytársamnak, hogy mindjárt találkozni fogunk a Mikulással, mert itt lakik fenn a Mátrában. Kislány osztálytársam csodálkozva nézett rám, de nem szólt semmit, a fiú meg azt mondta, hogy ez hülyeség! Sértő volt a megjegyzése, de lepergett rólam, csak arra tudtam gondolni, hogy mit mond majd a Mikulás? Ahogy megérkeztünk, mindenirányba nézegettem; de nem láttam a Mikulást sehol.

A csoporttal megnéztük a hatalmas új Galyatetői Nagyszállót, amelyben a háborús sérülteket gyógyították. Körbejártuk az épületet. A belső oldalon volt az elkerített Vadaspark, tele szarvassal, őzikével, mókussal, madarakkal. Hosszasan nézelődtem, nagyon szeretem az állatokat. Majd a Nagyszálló mellett láttam egy kisebb épületet, amire valami rá volt írva, megnéztem azt is: „Kazánház”- olvastam. Egy perc múlva nagy zajjal a kazánház kéménye - amely olyan nagy, mintegy gyárkémény - elkezdett füstölni.

Abban a pillanatban értettem meg, hogy ennek a kéménynek a füstjét láttuk otthonról, a konyhaablakból! Nagyon rosszkedvűen mentem haza. Tudtam, hogy Anyuci sosem hazudik, most mégis becsapott engem; és a Mátrában nem a Mikulás pipafüstjét találtam. Egy világ dőlt össze bennem. Napokig rossz kedvem volt.

Végül úgy nyugtattam meg magam, hogy az eszem azt mondja, hogy a kazánház kéményének füstjét láttuk otthonról, de a lelkemben mindörökké *Anyuci Mikulásának pipafüstjét látom*, amelyet sohasem felejték el.